

Cauza C-340/20**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

24 iulie 2020

Instanța de trimitere:

Cour de cassation (Franța)

Data deciziei de trimitere:

10 iulie 2020

Reclamantă:

Bank Sepah

Pârâte:

Overseas Financial Limited

Oaktree Finance Limited

I. Obiectul și datele litigiului

- 1 În conformitate cu Rezoluția 1737 (2006) din 23 decembrie 2006 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite, Poziția comună 2007/140/PESC a Consiliului din 27 februarie 2007 a prevăzut anumite măsuri restrictive împotriva Iranului, printre care înghețarea fondurilor și a resurselor economice ale persoanelor și entităților care participă, sunt asociate în mod direct sau furnizează sprijin activităților Iranului în materie de îmbogățire, retratare sau apă grea sau de perfecționare a vectorilor de transport ai armelor nucleare. Aceste măsuri au fost puse în aplicare în Uniune prin Regulamentul (CE) nr. 423/2007 al Consiliului din 19 aprilie 2007. **[OR 4]**
- 2 Prin Rezoluția 1747 (2007) din 24 martie 2007, Consiliul de Securitate a identificat societatea Bank Sepah ca făcând parte dintre „entități[le] implicate în activități nucleare sau privind rachete balistice” din Iran cărora trebuia să li se aplice măsura de înghețare a activelor. Această Rezoluție a fost transpusă în dreptul Uniunii prin Regulamentul (CE) nr. 441/2007 al Comisiei din 20 aprilie

2007 de modificare a Regulamentului (CE) nr. 423/2007 al Consiliului, intrat în vigoare la 21 aprilie 2007.

- 3 Prin hotărârea din 26 aprilie 2007, rămasă definitivă, cour d'appel de Paris [Curtea de Apel din Paris, Franța] a condamnat Bank Sepah la plata către societatea Overseas Financial Limited (denumită în continuare „Overseas Financial”) a contravalorii în euro a sumei de 2 500 000 USD și către societatea Oaktree Finance Limited (denumită în continuare „Overseas Finance”) a contravalorii în euro a sumei de 1 500 000 USD, majorate cu dobânda legală de la data acestei hotărâri.
- 4 La 17 ianuarie 2016, Consiliul de Securitate a radiat Bank Sepah din lista persoanelor și a entităților care fac obiectul măsurilor restrictive împotriva Iranului. Această decizie a fost transpusă în dreptul Uniunii prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 2016/74 al Consiliului din 22 ianuarie 2016, intrat în vigoare la 23 ianuarie 2016.
- 5 La 17 mai 2016, Overseas Financial și Oaktree Finance au obținut decizii de plată în scop de sechestru cu vânzare împotriva Bank Sepah.
- 6 La 5 iulie 2016, acestea au obținut, în mâinile Société générale, popri și sechestru al unor drepturi de asociați și valori mobiliare împotriva Bank Sepah.
- 7 La 13 iunie și la 15 iulie 2016, Bank Sepah a chemat Overseas Financial și Oaktree Finance în judecată la instanța de executare pentru a contesta aceste măsuri de executare silită.
- 8 Decizia instanței de executare a făcut obiectul unei acțiuni pe care cour d'appel de Paris [Curtea de Apel din Paris] a soluționat-o prin hotărârea din 8 martie 2018.
- 9 Bank Sepah, pe de o parte, și Overseas Financial și Oaktree Finance, pe de altă parte, au declarat recurs împotriva acestei hotărâri. Aceste recursuri, cunoscute sub numerele B 18-18542, respectiv G 18-21.814, au fost conexate ca urmare a caracterului lor conex.

II. Dispozițiile în cauză

Regulamentul (CE) nr. 423/2007 al Consiliului din 19 aprilie 2007 privind măsuri restrictive împotriva Iranului

- 10 Articolul 1 literele (h) și (j) din Regulamentul nr. 423/2007 prevede:

„Exclusiv în sensul prezentului regulament:

[...]

(h) «înghețarea fondurilor» înseamnă împiedicarea în orice mod a oricărui flux, transfer, a oricărei modificări, utilizări sau manipulări de fonduri, care ar avea drept consecință o modificare a volumului, valorii, localizării, proprietății, posesiei, naturii, destinației acestora sau o altă modificare care ar putea permite utilizarea acestora, inclusiv administrarea portofoliului;

[...]

(j) «înghețarea resurselor economice» înseamnă împiedicarea în orice mod a utilizării resurselor economice pentru obținerea de fonduri, produce sau servicii, inclusiv, dar nu exclusiv prin vânzarea, închirierea sau ipotecarea acestora; [...].”

11 Articolul 7 alineatul (1) din acest regulament prevede:

„(1) Toate fondurile și resursele economice care aparțin, sunt în proprietatea, sunt deținute sau sunt controlate de persoanele, entitățile și organismele enumerate în anexa IV sunt înghețate. Anexa IV menționează persoanele, entitățile și organismele desemnate de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite sau de Comitetul pentru sancțiuni în conformitate cu alineatul (12) din UNSCR 1737 (2006). [...].”

Regulamentul (UE) nr. 961/2010 al Consiliului din 25 octombrie 2010 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 423/2007

12 Articolul 1 literele (h) și (i) din Regulamentul nr. 961/2010 prevede:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

[...]

(h) «înghețarea resurselor economice» înseamnă împiedicarea utilizării resurselor economice pentru obținerea de fonduri, bunuri sau servicii în orice mod, inclusiv, dar nu exclusiv, prin vânzarea, închirierea sau ipotecarea acestora;

(i) «înghețarea fondurilor» înseamnă o acțiune prin care se împiedică orice circulație, transfer, modificare, utilizare, accesare sau tranzacționare a fondurilor care ar avea ca rezultat modificarea volumului, a valorii, a localizării, a proprietății, a posesiei, a naturii ori a destinației acestora sau orice altă modificare care ar permite utilizarea fondurilor, în special gestionarea portofoliilor; [...].”

13 Articolul 16 alineatul (1) din acest regulament prevede:

„(1) Se îngheață toate fondurile și resursele economice aflate în proprietatea, posesia sau sub controlul persoanelor, entităților și organismelor enumerate

la anexa VII. Anexa VII cuprinde persoanele, entitățile și organismele desemnate de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite sau de Comitetul pentru sancțiuni în conformitate cu punctul (12) din RCSONU 1737 (2006), cu punctul (7) din RCSONU 1803 (2008) și cu punctele (11), (12) sau (19) din RCSONU 1929 (2010). [...]”

Regulamentul (UE) nr. 267/2012 al Consiliului din 23 martie 2012 privind măsuri restrictive împotriva Iranului și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 961/2010

14 Articolul 1 literele (j) și (k) din Regulamentul nr. 267/2012 prevede:

„În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

[...]

(j) *«înghețarea resurselor economice» înseamnă orice acțiune care vizează împiedicarea utilizării resurselor economice pentru obținerea de fonduri, produse sau servicii în orice mod, inclusiv, dar nu exclusiv, prin vânzarea, închirierea sau ipotecarea acestora;*

(k) *«înghețarea fondurilor» înseamnă orice acțiune menită să împiedice circulația, transferul, modificarea, utilizarea, accesul sau tranzacțiile cu fonduri susceptibile să aibă ca rezultat modificarea volumului, a valorii, a localizării, a proprietății, a deținerii, a naturii sau a destinației acestora sau orice modificare care ar permite utilizarea fondurilor, inclusiv gestionarea portofoliilor; [...]*”.

15 Articolul 23 alineatul (1) din acest regulament prevede:

„(1) Se îngheață toate fondurile și resursele economice care aparțin, sunt în posesia sau sub controlul persoanelor, entităților și organismelor prevăzute în lista din anexa VIII. Anexa VIII include persoanele, entitățile și organismele desemnate de Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite sau de Comitetul de sancțiuni în conformitate cu punctul 12 din RCSONU 1737 (2006), punctul 7 din RCSONU 1803 (2008) și, respectiv, punctele 11, 12 sau 19 din RCSONU 1929 (2010). [...]”

III. Motive invocate de Bank Sepah în susținerea recursului său nr. B 18-18542

16 Prin hotărârea atacată au fost respinse, printre altele, cererile Bank Sepah prin care aceasta a solicitat, pe de o parte, suspendarea curgerii dobânzilor pentru motivul apariției unui caz de forță majoră și, pe de altă parte, scutirea de majorarea ratei dobânzii legale prevăzute la articolul L. 313-3 din code monétaire et financier (Codul monetar și financiar) în cazul unei obligări la plata unei sume de bani prin hotărâre judecătorească.

- 17 În susținerea recursului său, Bank Sepah invocă un prim motiv întemeiat pe faptul că înghețarea activelor sale constituie, din perspectiva dreptului francez, un caz de forță majoră care o împiedică să își execute obligația de plată și care plasează Overseas Financial și Oaktree Finance în imposibilitatea de a primi vreo plată din partea sa.
- 18 Bank Sepah invocă de asemenea, în subsidiar, un al doilea motiv întemeiat pe încălcarea articolului L. 313-3 din Codul monetar și financiar.

IV. Motivul unic invocat de Overseas Financial și Oaktree Finance în susținerea recursului lor nr. G 18-21.814

- 19 Hotărârea atacată a declarat, printre altele, că dobânzile solicitate de Overseas Financial și de Oaktree Finance pentru perioada anterioară datei de 17 mai 2011 s-au prescris, pentru motivul că acestea nu s-au putut prevala de nicio cauză de întrerupere a prescripției și că nu au efectuat ele însele niciun act de întrerupere a prescripției, deși au avut această posibilitate, din moment ce „[n]imic [nu le] interzicea [...] să inițieze măsuri de executare, fie și cu titlu de măsură conservatorie, asupra unui activ sau asupra unei creanțe indisponibile, această indisponibilitate suspendând numai, în acest caz, efectul atributiv al unei eventuale popri”.
- 20 În susținerea recursului lor, Overseas Financial și Oaktree Finance invocă un motiv unic, întemeiat, printre altele, pe încălcarea articolelor 1 și 7 din Regulamentul nr. 423/2007, reiterate prin articolele 1 și 17 din Regulamentul nr. 961/2010.
- 21 Overseas Financial și Oaktree Finance susțin că prescripția nu curge împotriva celui care se află în imposibilitatea de a acționa ca urmare a unei împiedicări rezultate din lege și că o lege care prevede o măsură de înghețare a fondurilor împiedică creditorul unei persoane vizate de o astfel de măsură să inițieze orice măsură de executare cu privire la fondurile înghețate, inclusiv cu titlu de măsură conservatorie. Potrivit acestora, orice măsură conservatorie ar constitui o modificare a fondurilor având drept consecință o schimbare a destinației acestora. Această împiedicare care rezultă din lege ar fi evidențiată, printre altele, prin refuzul ministrului de economie de a le acorda autorizația de deblocare a fondurilor aparținând Bank Sepah impusă la articolul 8 din Regulamentul nr. 423/2007 și ulterior la articolul 17 din Regulamentul nr. 961/2010.

V. Aprecierea efectuată de Cour de cassation [Curtea de Casație, Franța]

Cu privire la primul motiv invocat de Bank Sepah în susținerea recursului nr. B 18-18.542, întemeiat pe existența unui caz de forță majoră

- 22 Cour de cassation [Curtea de Casație] amintește că înghețarea activelor unei persoane sau ale unei entități căreia îi este impusă această măsură ca urmare a

activităților sale nu constituie un caz de forță majoră pentru persoana care o suferă, din cauza lipsei caracterului extern.

- 23 Cour de cassation [Curtea de Casație] consideră că imposibilitatea de a-și executa obligația de plată invocată de Bank Sepah nu rezultă dintr-o împrejurare externă activității sale și respinge, prin urmare, primul motiv invocat de aceasta din urmă.

Cu privire la motivul unic invocat de Overseas Financial și Oaktree Finance în susținerea recursului nr. G 18-21.814

- 24 Cour de cassation [Curtea de Casație] apreciază că soluționarea litigiului depinde de aspectul dacă Overseas Financial și Oaktree Finance ar fi putut să întrerupă prescripția punând în aplicare o măsură conservatorie sau de executare silită asupra activelor înghețate ale Bank Sepah.
- 25 Cour de cassation [Curtea de Casație] arată, pe de o parte, că Regulamentele nr. 423/2007, 961/2010 și 267/2012 nu conțin nicio dispoziție care să interzică expres unui creditor să pună în aplicare o măsură conservatorie sau de executare silită asupra activelor înghețate ale debitorului său.
- 26 Pe de altă parte, înghețarea fondurilor este definită în acestea ca fiind „o acțiune prin care se împiedică orice circulație, transfer, modificare, utilizare, accesare sau tranzacționare a fondurilor care ar avea ca rezultat modificarea volumului, a valorii, a localizării, a proprietății, a posesiei, a naturii ori a destinației acestora sau orice altă modificare care ar permite utilizarea fondurilor, în special gestionarea portofoliilor”, iar înghețarea resurselor economice ca fiind „orice acțiune care vizează împiedicarea utilizării resurselor economice pentru obținerea de fonduri, produse sau servicii în orice mod, inclusiv, dar nu exclusiv, prin vânzarea, închirierea sau ipotecarea acestora”.
- 27 În lumina acestor definiții, Cour de cassation [Curtea de Casație] apreciază că par să fie interzise, în ceea ce privește fondurile înghețate, numai „orice circulație, transfer, modificare, utilizare, accesare sau tranzacționare a fondurilor care ar avea ca rezultat modificarea volumului, a valorii, a localizării, a proprietății, a posesiei, a naturii ori a destinației acestora sau orice altă modificare care ar permite utilizarea fondurilor, în special gestionarea portofoliilor” și, în ceea ce privește resursele economice, numai „utiliz[area] resurselor economice pentru obținerea de fonduri, produse sau servicii în orice mod, inclusiv, dar nu exclusiv, prin vânzarea, închirierea sau ipotecarea acestora”.
- 28 Cour de cassation [Curtea de Casație] apreciază că nu se poate exclude, prin urmare, ca măsuri care nu intră în sfera niciuneia dintre aceste interdicții să fie puse în aplicare asupra activelor înghețate.
- 29 Pe de altă parte, Cour de cassation [Curtea de Casație] consideră că măsurile care au ca efect scoaterea de bunuri din patrimoniul debitorului (efect atributiv) nu pot fi, probabil, puse în aplicare asupra unor active înghețate decât cu autorizarea

prealabilă a autorității naționale competente și numai în ipotezele prevăzute la articolele 8-10 din Regulamentul nr. 423/2007, 17-19 din Regulamentul nr. 961/2010, și 24-28 din Regulamentul nr. 267/2012.

- 30 Se ridică, așadar, întrebarea dacă măsurile care nu au un asemenea efect atributiv pot fi aplicate fără autorizare prealabilă asupra unor active înghețate. Aceste măsuri sunt garanțiile judiciare și sechestrul asigurătorii, care sunt măsuri conservatorii.
- 31 Garanția judiciară, fie că este constituită asupra unui imobil (ipotecă), asupra unui fond de comerț sau asupra unor părți sociale și valori mobiliare (gaj), este lipsită de efect atributiv. Aceasta are ca unic efect faptul că, în cazul cesiunii bunurilor și drepturilor asupra cărora este constituită, creanța persoanei care a constituit garanția trebuie plătită în mod prioritar prin intermediul prețului cesiunii.
- 32 Un sechestrul asigurător poate privi, printre altele, creanțe referitoare la sume de bani sau drepturi de asociați și valori mobiliare și este lipsită de efect atributiv. Bunurile, creanțele și drepturile sechestrate rămân în patrimoniul debitorului.
- 33 În temeiul articolului L. 523-1 din code des procédures civiles d'exécution (Codul privind procedurile civile de executare), sechestrul asigurător al creanțelor produce efectele unei consemnări prevăzute la articolul 2350 din Codul civil, în temeiul căruia „[d]epunerea sau consemnarea unor sume, efecte sau valori, dispusă judiciar cu titlu de garanție sau cu titlu de măsură conservatorie, presupune o afectare specială și un drept de preferință în sensul articolului 2333”. Articolul 2333 din același cod precizează că „[g]ajul este o convenție prin care persoana care îl constituie acordă unui creditor dreptul de a fi plătit în mod preferențial față de alți creditori dintr-un bun mobil sau dintr-un ansamblu de bunuri mobile corporale, prezente sau viitoare”.
- 34 Cour de cassation [Curtea de Casație] ridică problema dacă, în pofida lipsei efectului atributiv, astfel de măsuri implică o modificare a „destinației” fondurilor care fac obiectul acestora, în sensul dat acestui termen în definiția înghețării fondurilor.
- 35 Astfel, acesta consideră că este posibil ca articolul 1 litera (h) din Regulamentul nr. 423/2007, articolul 1 litera (i) din Regulamentul nr. 961/2010 și articolul 1 litera (k) din Regulamentul nr. 267/2012 să fie interpretate în sensul că dreptul de a fi plătit cu prioritate din prețul cesiunii drepturilor de asociați sau a valorilor mobiliare, precum și afectarea specială a creanțelor și dreptul de preferință asupra acestora modifică destinația acestor fonduri.
- 36 Acesta ridică, în mod mai general, problema dacă, în pofida lipsei efectului atributiv, garanțiile judiciare și sechestrul asigurătorii ar putea să permită o „utilizare” a fondurilor care fac obiectul acestora, în sensul dat acestui termen în definiția înghețării fondurilor, și o „utilizare” a resurselor economice care fac obiectul acestora „pentru obținerea de fonduri, produse sau servicii în orice mod” în sensul dat acestor termeni în definiția înghețării resurselor economice.

- 37 Aceste măsuri asigură că persoana care le pune în aplicare este plătită cu prioritate prin intermediul bunurilor, al drepturilor și al creanțelor sechestrate cu titlu de măsură conservatorie, după deblocarea acestora. Prin urmare, s-ar putea considera că acestea sunt de natură să incite un operator economic să încheie contracte cu persoana sau cu entitatea ale cărei active sunt înghețate, ceea ce ar echivala cu utilizarea de către aceasta din urmă a valorii economice a activelor sale calificate drept fonduri sau cu obținerea de fonduri, produse sau servicii datorită valorii economice a activelor sale calificate drept resurse economice.
- 38 Cour de cassation [Curtea de Casație] arată că un asemenea risc este inexistent în speță, întrucât Overseas Financial și Oaktree Finance încearcă să recupereze o creanță constituită printr-o hotărâre judecătorească ulterioară înghețării fondurilor Bank Sepah și întemeiată pe o cauză care este atât străină de activitățile nucleare sau balistice iraniene, cât și anterioară instituirii acestei înghețări.
- 39 Prin urmare, se ridică problema dacă posibilitatea de a pune în aplicare, fără autorizare prealabilă, o măsură asupra unor active înghețate este evaluată în funcție de categoria actului fără a ține seama de particularitățile speței sau dacă, dimpotrivă, aceste particularități pot fi luate în considerare.
- 40 Cour de cassation [Curtea de Casație] apreciază că răspunsul la aceste întrebări nu este evident, în condițiile în care regulamentele Uniunii nu cuprind nicio dispoziție expresă și în care nici Tribunalul Uniunii, nici Curtea de Justiție nu au avut ocazia de a se pronunța.
- 41 În consecință, aceasta decide să suspende pronunțarea cu privire la cel de al doilea motiv al recursului nr. B 18-18.542 și cu privire la motivul unic al recursului nr. G 18-21.814 și să sesizeze Curtea de Justiție cu o trimitere preliminară în conformitate cu articolul 267 TFUE.

VI. Întrebările preliminare

- 42 Cour de cassation [Curtea de Casație] adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene următoarele întrebări preliminare:
- 1) Articolul 1 literele (h) și (j) și articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 423/2007, articolul 1 literele (i) și (h) și articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 961/2010, precum și articolul 1 literele (k) și (j) și articolul 23 alineatul (1) din Regulamentul (UE) nr. 267/2012 trebuie interpretate în sensul că se opun aplicării asupra unor active înghețate, fără autorizarea prealabilă a autorității naționale competente, a unei măsuri lipsite de efect atributiv, precum o garanție judiciară sau un sechestrul asigurător, prevăzute de Codul francez privind procedurile civile de executare?
 - 2) Împrejurarea că temeiul creanței care trebuie recuperată de la persoana sau entitatea ale cărei active sunt înghețate este străin de activitățile nucleare și balistice iraniene și este anterior Rezoluției 1737 (2006) din 23 decembrie

2006 a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite este pertinentă pentru a răspunde la prima întrebare?”

DOCUMENT DE LUCRU